

Nghiên cứu văn bia huyện Gia Lâm, Hà Nội

: Luận văn ThS / Phạm Minh Đức ; Nghd. : PGS.TS. Trịnh

Khắc Mạnh . - H. : ĐHKHXH & NV, 2009 . - 300 tr. + CD-ROM

Tóm tắt: Khái quát về lịch sử địa lý, văn hóa truyền thống huyện Gia Lâm – một huyện thuộc ngoại thành thủ đô Hà Nội. Khảo sát, thông kê toàn bộ số lượng thác bản văn bia của huyện Gia Lâm do Viện Viễn Đông Bác Cổ sưu tầm trong những năm đầu của thế kỉ XX hiện đang được lưu giữ tại Viện nghiên cứu Hán Nôm (142 thác bản văn bia). Nghiên cứu hệ thống văn bia ở huyện Gia Lâm, Hà Nội cả về nội dung và hình thức. Tiến hành thống kê, so sánh, đối chiếu mang tính tổng hợp, khái quát cao nhất về văn bia ở đây từ trước tới nay. Đưa ra một số nhận xét, đánh giá những ưu điểm nổi bật về những giá trị văn hóa, lịch sử, phong tục, tập quán của vùng Gia Lâm thông qua những văn bia nơi đây; góp phần làm cơ sở cho các ngành nghiên cứu về vùng đất này. Giới thiệu danh mục văn bia huyện Gia Lâm, Hà Nội và phần lược thuật các thác bản văn bia theo 8 tiêu chí, dịch 9 tấm bia tiêu biểu, có nguyên văn, phiên âm, dịch nghĩa trong phần phụ lục

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Lịch sử vấn đề	1
3. Đối tượng nghiên cứu - Phạm vi nghiên cứu - Phương pháp nghiên cứu	3

<i>Đối tượng nghiên cứu</i>	3
<i>Phạm vi nghiên cứu</i>	3
<i>Phương pháp nghiên cứu</i>	3
<i>Phương pháp văn bản học</i>	4
<i>Phương pháp thống kê định lượng</i>	4
<i>Phương pháp tổng hợp</i>	4
4. Đóng góp của luận văn	4
5. Bố cục luận văn	5
6. Quy ước trình bày	5
PHẦN NỘI DUNG	
Chương I. LỊCH SỬ ĐỊA LÝ, VĂN HÓA TRUYỀN THỐNG HUYỆN GIA LÂM	
1.1 Lịch sử địa lý	6
1.1.1 Lịch sử chống ngoại xâm	6
1.1.2 Lịch sử địa lý	7
1.2 Văn hóa truyền thống	10
1.2.1 Văn hóa lịch sử	10
1.2.2 Danh nhân đỗ đạt	13
1.2.3 Một số danh nhân tiêu biểu	14
Tiểu kết chương 1	18
Chương II. ĐẶC ĐIỂM VĂN BIA HUYỆN GIA LÂM	
2.1 Vài nét về văn bia	19
2.1.1 Vài nét về văn bia Hà Nội	20
2.2 Khảo sát văn bia huyện Gia Lâm	20
2.2.1 Sự phân bố văn bia huyện Gia Lâm	20
2.2.2.1. Phân bố theo không gian.....	20
2.2.2.2. Phân bố theo thời gian.....	30

2. 3 Một số đặc điểm văn bản	35
2.3.1 Tác giả soạn văn bia huyện Gia Lâm	35
2.3.2 Những người viết chữ cho văn bia huyện Gia Lâm	42
2.3.3 Người khắc đá văn bia huyện Gia Lâm	47
2.3.4 Kích thước và độ dài văn bia huyện Gia Lâm	49
2.3.5 Chữ Nôm trên văn bia huyện Gia Lâm	56
2.3.6 Chữ hủy trên văn bia huyện Gia Lâm	62
2.3.7 Đề tài trang trí trên văn bia huyện Gia Lâm	65
2. 3. 8 Bố cục văn bia huyện Gia Lâm	70
Tiểu kết chương 2	72
Chương III. TÌM HIỂU GIÁ TRỊ VĂN BIA HUYỆN GIA LÂM	73
3.1 Văn bia huyện Gia Lâm góp phần nghiên cứu lịch sử địa phương	73
3.1.1 Văn bia huyện Gia Lâm góp phần nghiên cứu nhân vật lịch sử truyền thuyết	73
3.2 Văn bia huyện Gia Lâm góp phần tìm hiểu phong tục tập quán, tín ngưỡng địa phương	74
3.2.1 Văn bia huyện Gia Lâm phản ánh tục lập Hậu thân, Hậu phật, Hậu ngõ	74
3.2.2 Văn bia huyện Gia Lâm phản ánh tục gửi giỗ	78
3.3 Văn bia huyện Gia Lâm phản ánh các nghề thủ công truyền thống	79
3.3.1 Nghề gốm Bát Tràng	80
3.3.2 Nghề bốc thuốc Ninh Hiệp	81
3.4 Văn bia góp phần tìm hiểu các hoạt động trong làng xã Gia Lâm	81
3.4.1 Góp phần xây dựng các công tình phục vụ tín ngưỡng của người dân	81
3.4.2 Góp phần phản ánh việc xây dựng các công trình công cộng nhằm phát triển kinh tế địa phương	85

3.4.3 Góp phần tìm hiểu tinh thần giáo dục và truyền thống hiếu học.....	87
3.4.4 Phản ánh về gia phả các dòng họ.....	89
Tiểu kết chương 3	93
KẾT LUẬN	94
TÀI LIỆU THAM KHẢO	97
PHỤ LỤC	115
PHỤ LỤC 1: Danh mục văn bia huyện Gia Lâm	116
PHỤ LỤC 2: Nguyên văn chữ Hán, phiên âm, dịch nghĩa một số văn bia huyện Gia Lâm.....	204

**Trường Đại học Khoa học
Xã hội và Nhân văn**

Viện Nghiên cứu Hán Nôm

PHẠM MINH ĐỨC

**NGHIÊN CỨU VĂN BIA
HUYỆN GIA LÂM, HÀ NỘI**

LUẬN VĂN THẠC SĨ
CHUYÊN NGÀNH: HÁN NÔM
MÃ SỐ: 60 22 40

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

PGS. TS TRỊNH KHẮC MẠNH

HÀ NỘI - 2009